

Tzitzit and Its Symbolism

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

The LORD said to Moses as follows:

דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִית הַכָּנָף פִּתְּיֵל תְּכָלֵת:

Speak to the Israelite people and instruct them to make for themselves fringes on the corners of their garments throughout the ages; let them attach a cord of blue to the fringe at each corner.

וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתָוּ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וְעָשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתְרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אֲתֶם זָנִים אַחֲרֵיהֶם:

That shall be your fringe; look at it and recall all the commandments of the LORD and observe them, so that you do not follow your heart and eyes in your lustful urge.

לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וְעָשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם:

Thus you shall be reminded to observe all My commandments and to be holy to your God.

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם (לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: פ)

I the LORD am your God, who brought you out of the land of Egypt to be your God: I, the LORD your God.

What is the mitzvah?

Semak, Rabbi Yitzchak of Corbeil

סמ"ק כ"ח

להסתכל בציצית דכתיב (במדבר טו) וראיתם אותו: ועשייתו אפרש (בעזרת השם יתעלה לקמן (סימן לא

Being Surrounded

יראים ת"א

(סימן תא יז)

ציצית. אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד. יתברך שם יוצרנו נצח חבב את ישראל והקיפן במצוות תפילין בראשיהן ובזרועותיהן ומזוזה בפתחיהן וציצית בבגדיהם ועליהם אמר דוד ע"ה שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך. ד' ציציות ב' תפילין מזוזה אחת (מנחות מ"ג ב'). צוה הקב"ה שיעשו ישראל ציצית בבגדיהם דכתיב בפ' שלח לך ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם

Rambam, Tzitzit, ch. 3, in Sefer Ahava

אָף עַל פִּי שְׂאִין אָדָם מְחִיב לְקַנּוֹת טְלִית וְלִהְתַּעֲטֹף בָּהּ כְּדֵי שְׂיַעֲשֶׂה בָּהּ צִיצִית, אֵין רְאוּי לְאָדָם חֹסִיד לְפֹטֵר עֲצָמוֹ מִמְצוּהָ זֹ; אֶלָּא לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת עָטוּף בְּכִסּוּת הַמְּחִיבֵת בְּצִיצִית, כְּדֵי שְׂיִקְיִים מְצוּהָ זֹ. וּבִשְׂעַת הַתְּפִלָּה צָרִיךְ לְהִזְהָר בְּיוֹתֵר; גְּנָאֵי גְדוֹל הוּא לְתַלְמִיד חֲכָמִים שְׂיִתְפַּלֵּל וְהוּא אֵינוֹ עָטוּף.

(יב) לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית, שְׁהָרִי הַכְּתוּב שְׁקֵלָה וְתֵלָה
בָּהּ כָּל הַמִּצְוֹת כֻּלָּן, שֶׁנֶּאֱמַר: "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ, וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם..." (שם טו,לט).
(סיום) בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְסִיעֵן

Semag, Rabbi Moshe of Coucy

סמ"ג מצוות עשה כ"ו

ואני רגיל לדרוש ברבים בלשון זה ג' דברים רצה הקב"ה להזכיר ע"י
מצות ציצית מאדון העולם ומניסי ים סוף ומניין המצות שהרי תכלת
דומה לים הרי אנו זוכרים ים סוף ע"י וים דומה לרקיע ורקיע דומה
לספיר וספיר דומה לכסא הכבוד שנאמר כמראה אבן ספיר דמות כסא
ומניין המצות [ע"ש בתוס' בד"ה לא יפחות דף ל"ט] שהרי ציצית חסר
יוד אחרונה ועולה בגמטריא שש מאות חסר עשרה ויש שלשה פעמים
ציצית חסירים כולם ויש במד' שלמד מוהיה לכם לציצית משלים הג'
יודין ושמונה חוטין וחמשה קשרים הרי תרי"ג מצות ושלשת הדברים
נזכרים על הזכירה וזכרתם את כל מצות ה' אני ה' אלקיכם אשר
הוצאתי אתכם מארץ מצרים הואיל והכתוב שקל ותלה בה כל המצות
ראוי אדם להיות זהיר במצוה זו וגם כתוב בה אני ה' אלהיכם שני
פעמים [ע"ש בדף מ"ד] **ולא בבית הכנסת בלבד** אלא בשווקים
וברחובות ששם צריכים יותר אזהרת לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי
עיניכם ומעשה באחד שבא לידי עבירה ובשעת עבירה ראה ארבע
:] ציציותיו ונזכר ופירש מעבירה כדאיתא בפרק התכלת [דף מ"ד

Semak

סמ"ק ל"א

ואע"פ שאין הפסוק משמע שיהא אדם חייב לקנות טלית מ"מ נראה כי מצוה גדולה לקנותו כדי **שיזכור מצות בוראו** כדכתיב וראיתם אותו וזכרתם וכל הזהיר במצות ציצית זוכה שמשמשין אותו שני אלפי' ושמנה מאות עבדים שנא' והחזיקו עשרה אנשים מכל לשונו' וגו' מעשה באחד שהי' זהיר במצות ציצית כדאיתא במנחות ויש בה ה' עשה וגם שקולה היא כנגד כל המצות: ולמתים יש מסירין אותם: ויש מניחין אותם וטוב לקושרם תוך הכנף ואז לא הוי לועג לרש ממה נפשך:

Sefer Hachinuch

ספר החינוך שפ"ו

שרש המצוה נגלה בכתוב, שהוא למען **נזכר כל מצות השם תמיד**, ואין דבר בעולם יותר **טוב לזכרון**, כמו נושא **חותם אדוניו** קבוע בכסותו אשר יכסה בה תמיד, ועיניו ולבו עליו כל היום, וזה שנאמר בו בכתוב (במדבר ט"ו:ל"ט) וזכרתם את כל מצות יי'. ואמרו זכרונם לברכה (תנחומא קורח יב) כי מלת ציצית תרמז לתרי"ג מצות עם צירוף שמנה חוטין שבציצית וחמשה קשרין שבו. ועוד אומר לי לבי, שיש בו רמז וזכרון, שגופו של אדם ונפשו הכל להשם ברוך הוא, כי הלבן רמז לגוף שהוא מן הארץ שנבראת מן השלג שהוא לבן, כדאשכחן בפרקי רבי אליעזר (פ"ג) הארץ מהיכן נבראת? משלג שתחת כסא הכבוד, וחוטין רמז אל הגוף, כענין אמרם כי תחילת בריאת הגוף הוא כעין חוטין, וכמו שאמרו זכרונם לברכה פרק המפלת (נדה כה, ב) אמר רב עמרם תנא שני ירכותיו כשני חוטין של זהורית, שני זרועותיו כשני חוטין של זהורית, והתכלת אשר עינו כעין הרקיע

ירמז לנפש שהיא מן העליונים, ולזה רמזו באמרם (מנחות מז ב) מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין? מפני שהתכלת דומה לים, והים דומה לרקיע, והרקיע דומה לכסא הכבוד, שנאמר (שמות כ"ד:י') ויראו את אלהי ישראל וגו' ואומר (יחזקאל א כו) כמראה אבן ספיר דמות כסא. ותחת כסא הכבוד מקום שנפשות הצדיקים גנוזות שם, ומפני כן אמרו (מנחות לט א) שכורכין חוט התכלת על הלבן, שהנפש היא העליונה והגוף תחתון. ואמרו שעושין ממנו שבע כריכות או שלש עשרה לרמז הרקיעים והאורים שביניהם, וכמו שאמרו (שם) תנא הפוחת לא יפחת משבע, כנגד שבעה רקיעים, ולא יוסיף על שלש עשרה כנגד שבעה רקיעים וששה אורים שביניהם.

Sefer Habatim Sefer Hamitzvot, 9

ואחר מלת כי ונאמר המצוה, בכונת לחקור עתה נתעורר והתכלת, הלבן ר"ל וצבעם, רבותינו בו נשתמשו זו ובדרך העיון. על ר"ל הצצה, על מורה "ציצית" דודי קול 20 שנאמר במצרים אבותנו בתי על המקום שהציץ ע"י ציצית באמרם בעיוננו כי מבוארת בזה והבונה וגו', כתלנו אחר עומד זה הנה בא, זה הנה המדות תקון על הערה הלבן, וענין בצרתנו. **מציץ השם המצות בכונת והערתנו התכלת וענין 2.** !לבנים בגדיך יהיו עת בכל בזמן הקודם הראשון השלמות שהוא רבותינו כונת שזאת לי ויראה האמתיות. הדעות השגת שהוא התכלית להוראת מגיד אותו וראיתם אלא כאן כתוב אין אותם וראיתם אותו וראיתם 22 באמרם שכינה, פני מקבל באלו הכתוב עליו מעלה ציצית מצות המקיים שכל הכתוב 2i שנאמר בענין 23 הכבוד לכסא דומה ורקיע לרקיע דומה וים לים דומה שהתכלת נתבאר כסא. דמות ספיר אבן כמראה כסא דמות החיות על אשר לרקיע ממעל ואל

שכינה. פני מקביל כאלו אמרם כונת וזה ההשגה אל רומז שהוא זה ממאמרם במלת רבותינו נשתמשו שכן התכלית, לענין תכלת במלת בהשתמשנו תתמה המאמר ואחר הים. על המצריים שנתכלו תכלת שמו נקרא למה 25 אמרו תכלת, ענינו לפי שמורה מאיר, רבי מאמר והוא למעלה שכתבנו המאמר בא ההוא אבל זה בעיניך ייטב לא ואם שבארנו. כמו התכלית שם על בתכלת שנשתמש עם כי אחת, כונה הכל הכבוד, לכסא שדמוה לבד הצבע להוראת לבאר שתרצה שאמרנו הכונה ולזאת שכינה. פני מקביל עליו היושב והוראת הכבוד כסא ידיעת סנחריב שבא תכלת בה שצובעין לוז היא 28 במאמרם רבותינו שכוננו נראה בתכלת המות למלאך שאין מבואר וזה בה, לעבור יכול אינו המות מלאך ואף בלבלה ולא את [אך] (רק) 2 לאיוב השטן שאמר כמו המשכלת, האדם בנפש בנפשם, רשות שמור. נפשו

Bechor Shor

ר' יוסף בכור שור במדבר ט"ו:ל"ט

וראיתם אותו וזכרתם – שאינו נעשה אלא לזכירה, וכשרואה זאת המצוה, זוכר ונותן לב לשמור המצות. כי הציצית כמו חותם שבכסותו, שעושין לעבד סימן שהוא משועבד לרבו, וכשרואים ישראל זוכרים שהם משועבדים להקב"ה, ועליהם לקיים כל מצוותיו

ורבותינו אמרו: ציצית – שש מאות בגימטריא, ושמונה חוטין וחמשה קשרים הרי ו' מאות וי"ג מצות, וכשרואה אותו נזכר על כל המצות. ונתן הקב"ה סימן לאות כי הן עבדיו, וסימן בכסותו, וסימן בביתם, ושמו חתום בו, ותפילין בראשם וזרועם לסימן שהם עבדיו. כי הד' סימנים מקיפין את האדם: מילה מלפניו, ומזוזה מימין, ותפילין משמאלו, וציצית שבבגדו נגרר אחריו כשהוא הולך

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם – שהם תרים ומרגלים הנאת הגוף וחומד{ים} ממון של גזל ועריות. וכשתראו אלו המצות, תזכרו שאתם עבדי, ולא תרגלו אחריהם לעבר על מצותי.

Ibn Ezra

אבן עזרא במדבר ט"ו:ל"ט

רק לפי דעתי: יותר חיוב הוא להתעטף בציצית בשאר השעות משעת התפלה, למען יזכור, ולא ישגה, ולא יעשה עבירה בכל שעה, כי בשעת התפלה לא יעשה עבירה.

וראיתם אתו – מצוה להיותו נראה.

אחרי לבבכם – המתאוה, והעין רואה והלב חומד. והנה יהיה הציצית לאות ולסימן שלא ירדוף אדם אחרי לבו וכל אשר שאלו עיניו

אשר אתם זנים – כי מי שילך אחרי תאותו, הוא זונה מתחת עבודת אלהיו.

R. Hirsch

'רש"ר הירש במדבר ט"ו:מ

אך תכליתה של זכירה זו היא "למען תזכרו" וגו': עלינו לזכור את מצוות ה' ולעשותן מתוך ה"אני" שלנו – גם ללא הציציות המזכירות. בפסוק לט ניצב סמל הציצית מול עינינו, ומזכיר לנו את מצוות ה' בזמן שאינן בתודעתנו; לפיכך נאמר שם "מצות ה' " ולא מצותי". אולם פסוק מ מציב מטרה חדשה: עלינו להעמיד לנגד עינינו לא את הסמל, אלא את ה' בעצמו ביחסו המיוחד אלינו – "מצותי", "לאלקיכם"; הוא צריך למלא את לבנו בכל עת, כדי שנעשה את מעשינו מתוך הכרה חיה של חובתנו. בכל עצמיותנו, בכל הווייתנו ורצוננו, צריכים אנו להיות קנויים לה'. עלינו לעבוד את ה' בלבב שלם וללא סייג, ולהיות

של ה' – הווי אומר, עלינו להיות קדושים לאלוקינו. פסוק לט מבטיח לנו את דרגת האדם; פסוק מ מרומם אותנו לייעוד ישראל.

רש"ר הירש במדבר ט"ו:ל"ט

רש"ר הירש במדבר ט"ו:ל"ט

אולם עניין אחר הוא אם ה' ותורתו מהווים את היסוד ונקודת המוצא לכל שיקולינו, מחשבותינו ודינינו. אם נראה עצמנו כעבדי ה' בלבותינו המתאווים ובעינינו הרואות, אם נשעבד את משאלות לבנו למשאלות ה' ונבטל את רצוננו מפני רצונו, אזי גם ה"עיניים" שלנו, שכלנו היודע והשופט, יעריך דברים רק לפי התאמתם לרצון ה'. כאשר "נתור" אחר דברים על פי ערכם בסיפוק משאלות לבנו, הרי שנחקור אותם רק על פי ערכם לסיפוק רצון ה'; שכן רצוננו, שהזדכך על ידי רצון ה', כבר יהיה בטל לחלוטין לרצון ה'. כך גם במילוי משאלות לבנו, לא נשקול תחילה את כוח הדברים מול הכוח שלנו; שכן מעלינו ומעל עולמנו ניצב ה' ורצונו הקדוש. לא נייחס גדולה וגבורה לגדולה ולגבורה החושניות והשכליות כשלעצמן, שכן רק להשתעבדות לרצון ה' ולעשיית רצונו – לא לחושניות, לא לשכליות, אלא רק למוסריות – נייחס את הגדולה והגבורה. כאשר אנו עם ה', אנו מרגישים חזקים יותר מכל העולם; בלעדיו, אפילו הכוח הכביר ביותר שיש לנו מתכווץ לאין. וכדרך שכל רצוננו לקרב או לדחות ישתנה ויתהפך, כך גם היראה והתקווה בלבותנו ישתנו ויתהפכו. שכן במקום שנעמוד בשירות לבותנו ועינינו, ניכנס לעבודת ה' בלבותנו ועינינו, ונראה רק את ה' לבדו כמכוון מעשינו ומנהיג גורלנו.